

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/247/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1315213612
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vičková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1315213612.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vičkovej a členov senátu JUDr. Ondreja Krajča a JUDr. Moniky Holickej, v právnej veci žalobkyne: M. T., I.. XX.XX.XXXX, Z. M. XXXX/XX, G., zastúpenej Advokátska kancelária VASIL & partners, s.r.o. so sídlom Žižkova 4D, Košice, proti žalovaným: X/ W. T., I.. XX.XX.XXXX, Z. M. XXXX/XX, G., 2/ Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpenému: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom Bočná 10, Košice, o určenie neplatnosti právneho úkonu, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo dňa 28. septembra 2017, č. k. 45C/430/2015-467, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e** .
Žalovanému 1/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.
Žalovaný 2/ má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobkyni v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh žalobkyne zo dňa 19.2.2016 na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného Okresným súdom Trebišov pod sp. zn. 13C/81/2012 a Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 11Co/88/2014; zároveň zamietol žalobu; žalovanému 1/ náhradu trov konania proti žalobkyni nepriznal a žalovanému 2/ priznal proti žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením. Uviedol, že žalobkyňa sa po pripustení zmeny žaloby uznesením súdu prvej inštancie zo dňa 3.3.2016 domáhala určenia neplatnosti Dohody o pristúpení k záväzku uzatvorenej medzi žalovaným 1/ a žalovaným 2/ dňa 30.6.2009. Žalobkyňa podala návrh na prerušenie konania vo veci do právoplatne skončeného konania vedeného Okresným súdom v Trebišove pod sp. zn. 13C/81/2012 a Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 11Co/88/2014, predmetom ktorého je určenie neúčinnosti právneho úkonu, a to darovacej zmluvy zo dňa 20.1.2012, uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným 1/ ako darcami a W. T. ako obdarovanou, v ktorom sa taktiež ako predbežná otázka posudzuje platnosť Dohody o pristúpení k záväzku zo dňa 30.6.2009. Návrh žalobkyne na prerušenie konania zamietol podľa § 162 ods. 3 C.s.p. spolu s rozhodnutím vo veci samej s odôvodnením, že predmetom uvedeného konania je odporovateľnosť právneho úkonu, relatívna neúčinnosť darovacej zmluvy zo dňa 20.1.2012, ktoré pre konanie v predmetnej veci o určenie neplatnosti Dohody o pristúpení k záväzku uzatvorenej medzi žalovaným 1/ a žalovaným 2/ nemá právny význam pre rozhodnutie súdu a ani sa nerieši predbežná otázka vo vzťahu k určeniu neplatnosti predmetnej dohody a navyše konanie vedené na Okresnom súde v Trebišove sp. zn. 13C/81/2012 bolo prerušené do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 45C/430/2015. Ďalej uviedol, že žalobkyňa sa domáhala určenia neplatnosti predmetnej dohody o pristúpení k záväzku z dôvodu jej rozporu s dobrými mravmi, keď žalovaný 1/ - jej manžel týmto právnym úkonom ako osoba, ktorá

ručila len do výšky svojho nesplateného vkladu spoločnosti BALIMA s.r.o. Trebišov, sa stala dlžníkom za záväzky spoločnosti celým svojím majetkom, vrátane majetku patriaceho do BSM; o existencii Dohody o pristúpení k záväzku z 30.6.2009 nebola informovaná ani žalovaným 1/, ani žalovaným 2/, o existencii tejto dohody sa dozvedela až po troch rokoch od jej uzavretia, teda nemohla využiť svoje zákonné právo domáhať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu. Žalovaný 2/ nevyužil v plnom rozsahu záložné práva na hnutelné a nehnuteľné veci spoločnosti BALIMA s.r.o. Trebišov, v dôsledku čoho by bola z majetku tejto spoločnosti uspokojená čiastočne pohľadávka žalovaného 2/. V písomnom podaní zo dňa 17.2.2017 žalobkyňa uviedla, že sa nedomáha relatívnej neplatnosti právneho úkonu z dôvodu, že si je vedomá uplynutia zákonnej premlčacej lehoty troch rokov na uplatnenie práva dovolať sa relatívnej neplatnosti podľa § 40a Občianskeho zákonníka v spojení s § 101 Občianskeho zákonníka, ale domáha sa absolútnej neplatnosti dohody o pristúpení k záväzku zo dňa 30.6.2009 uzavretej medzi žalovanými 1/ a 2/ pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka, v zmysle záverov Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 26/2010 zo dňa 8.12.2010. Z Dohody o pristúpení k záväzku zo dňa 30.6.2009 súd zistil, že bola uzavretá medzi veriteľom Slovenská sporiteľňa, a.s. Bratislava a pristupujúcim dlžníkom W. T. podľa § 533 Občianskeho zákonníka. Dňa 12.7.2002 veriteľ uzavrel s pôvodným dlžníkom BALIMA spol. s r.o. Trebišov zmluvu o úvere č. XX/AU/OC/XXXX, na základe ktorej v znení neskorších dodatkov poskytol veriteľ pôvodnému dlžníkovi úverový rámec vo výške 640.642,63 eur. Pôvodný dlžník sa zaviazal poskytnutý úverový rámec vrátiť v lehote dohodnutej v zmluve o úvere. V čl. II. bodu 3 dohody o pristúpení k záväzku, veriteľ a pristupujúci dlžník sa dohodli na pristúpení pristupujúceho dlžníka k záväzku pôvodného dlžníka zaplatiť pohľadávku a ku všetkým záväzkom pôvodného dlžníka vyplývajúcich zo zmluvy o úvere; pristupujúci dlžník sa stal ďalším dlžníkom zo zmluvy o úvere popri pôvodnom dlžníkovi; obaja dlžníci zo zmluvy o úvere sa zaviazali voči veriteľovi zaplatiť pohľadávku spoločne a nerozdielne. V čl. II. bodu 4 dohody o pristúpení k záväzku, pristupujúci dlžník vyhlásil, že v prospech veriteľa splní popri pôvodnom dlžníkovi pohľadávku. Veriteľ bol oprávnený požadovať plnenie pohľadávky od ktoréhokoľvek z dlžníkov, a to v rozsahu pohľadávky od každého z dlžníkov. Za účelom priameho výkonu práv veriteľa voči pristupujúcemu dlžníkovi zo zmluvy o úvere, alebo z dohody o pristúpení bola spísaná Notárska zápisnica o právnom záväzku pristupujúceho dlžníka ako povinného voči veriteľovi ako oprávnenému podľa zákona č. 233/95 Z.z. v znení neskorších predpisov. V čl. IV. bodu 11 dohody zmluvné strany prehlásili, že si dohodu o pristúpení pred jej podpisom prečítali, že bola uzatvorená po vzájomnom prerokovaní na základe ich právnej slobodnej vôle, určite, vážne a zrozumiteľne, nie v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok. V čl. IV. bodu 12 dohody pristupujúci dlžník vyhlásil, že sa oboznámil s textom zmluvy o úvere, ako aj s aktuálnom výškou úverovej pohľadávky a súhlasil s ich obsahom. Dohoda o pristúpení k záväzku nadobudla platnosť a účinnosť dňom jej podpísania zmluvnými stranami. Z výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Košice I zistil, že v oddiele Sro vo vložke: 8279/V je zapísaná obchodná spoločnosť BALIMA spol. s r.o. Trebišov od 19.8.1996. Okresný súd Košice I uznesením č.k. 31K/45/2012-265 zo dňa 15.2.2013 vyhlásil konkurz na majetok dlžníka BALIMA spol. s r.o. Trebišov a ustanovil správcu podstaty JUDr. Anitu Krčovou, uznesenie nadobudlo právoplatnosť 12.3.2013. Zistený skutkový stav posúdil podľa § 137 písm. c) C.s.p., § 533, § 145 ods. 1, 2 a § 39 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že žalobkyňa preukázala naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti Dohody o pristúpení k záväzku zo dňa 30.6.2009, keďže sa vedie exekučné konanie súdnym exekútorom JUDr. Petrom Molnárom pod sp. zn. S. XXXX/XX so sídlom Exekútorskeho úradu Košice, predmetom ktorého by mohol byť majetok patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“). Žalobkyňa darovala dcére majetok patriaci do BSM, žalovaný 2/ sa domáha určenia odporovateľnosti tohto právneho úkonu, v prípade úspechu si môže uspokojiť svoju pohľadávku z majetku darovaného žalobkyňou, v dôsledku čoho môže dôjsť k zmareniu zaopatrovacieho práva žalobkyne, a teda právne postavenie žalobkyne je neisté. Z predmetnej dohody o pristúpení k záväzku mal preukázané, že obsahovala základné náležitosti stanovené zákonom, bola uzavretá písomnou formou; zmluvné strany sa dohodli, že pristupujúci dlžník žalovaný 1/ splní za pôvodného dlžníka BALIMA spol. s r.o. Trebišov jeho peňažný záväzok, ktorý vznikol zo zmluvy o úvere v znení neskorších dodatkov, pričom pristupujúci dlžník sa stal dlžníkom popri pôvodnom dlžníkovi. Pristúpením žalovaného 1/ k záväzku pôvodného dlžníka nevznikol spoločný záväzok manželov, ale iba záväzok žalovaného 1/, pretože nejde o vybavovanie záležitosti týkajúcej sa spoločných vecí v BSM a z toho dôvodu k takémuto právnomu úkonu nebol ani potrebný súhlas žalobkyne, keďže dohoda o pristúpení k záväzku sa netýkala priamo vecí v BSM. Poukázal na súdnu prax, podľa ktorej sa za právne úkony týkajúce sa spoločných vecí nepovažujú napr. zmluva o pôžičke uzavretá len jedným z manželov, ručiteľský záväzok jedného z manželov, zmluva o výpožičke uzavretá len jedným z manželov a rovnaký záver platí aj pre zmluvu o pristúpení k dlhu

uzavretú len jedným z manželov, ktorá sa priamo netýka predmetu BSM, a preto nie je právnym úkonom týkajúcim sa spoločných vecí. V zmysle § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka pohľadávka veriteľa len jedného z manželov, ktorá vznikla za trvania manželstva, môže byť pri výkone rozhodnutia uspokojená i z majetku patriaceho do BSM; ak veriteľ má pohľadávku iba voči jednému z manželov, druhý manžel, ktorý nie je dlžníkom, je povinný strieť, aby veriteľova pohľadávka bola uspokojená z majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve oboch manželov. Týmto ustanovením sa rieši ochrana tretích osôb pri uspokojovaní majetkových práv, toto opatrenie sa použije až vtedy, keď dlh nemožno splniť inak, najmä zo samotného majetku manžela ako dlžníka. Právo veriteľa jedného z manželov uspokojiť sa aj z vecí patriacich do BSM vyplýva priamo zo zákona. Neobstojí preto tvrdenie žalovaného 1/, že žalobkyňa ako manželka nebola k dohode o pristúpení k záväzku prizvaná a predovšetkým, že žalovaný 1/ nechápal význam dohody o pristúpení k záväzku. Žalovanému 2/ ako veriteľovi nevyplýva zo zákona povinnosť informovať žalovaného 1/ o právnych následkoch uzavretého právneho úkonu dohody o pristúpení k záväzku, keďže neznalosť zákona nikoho neospravedľuje a nevyvíňa z právnej zodpovednosti za jeho porušenie. S poukazom na ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka uviedol, že súdna prax zaujala názor, že postup podľa uvedeného ustanovenia má miesto len vo výnimočných situáciách, kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov, či uspokojenie iných potrieb, kedy hlavná, alebo aspoň prevažujúca motivácia je úmysel poškodiť, či znevýhodniť povinnú osobu (tzv. šikanózný výkon práva), prípadne kedy je zrejmé, že výkon práva vedie k neprijateľným dôsledkom prejavujúcim sa ako vo vzťahu medzi účastníkmi, tak na postavení niektorého z nich navonok. Uviedol, že nepriaznivé dopady bezpodielového spoluvlastníctva manželov možno riešiť len zmenou rozsahu BSM, alebo jeho zánikom. Poukázal aj na starú rímsku zásadu, podľa ktorej práva patria len bdelym, pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým, teda tým, ktorí nie sú pri uplatňovaní svojich práv pasívni, ale práve naopak, ktorí sa o svoje práva aktívne zaujímajú, aby bránili svoje práva a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné. Korektív dobrých mravov nesmie byť na ujmu princípu právnej istoty a nesmie neprímerane oslabovať subjektívne práva účastníkov vyplývajúce z právnych noriem. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku v časti, ktorou súd žalobu zamietol, podala odvolanie v zákonom stanovenej lehote žalobkyňa, žiadala rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a jej žalobe vyhovieť a priznať jej náhradu trov konania proti žalovanému 2/ v rozsahu 100%, alternatívne žiadala rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a zaviazat' žalovaného 2/ na náhradu trov odvolacieho konania žalobkyne v rozsahu 100%. S poukazom na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 311/07, I. ÚS 154/05, I. ÚS 407/08 a ďalšie namietala, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa podmienku náležitého odôvodnenia, v dôsledku čoho trpí vadou, ktorá zakladá odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. z dôvodu, že súd prvej inštancie sa k jej zásadnej argumentácii a k dôkazom vyjadril len veľmi stroho, resp. v niektorých bodoch vôbec. Nijako neuviedol, prečo neakceptoval ňou uvedené dôvody ako dôvody zakladajúce výnimočnosť situácie a potrebu poskytnúť právnú ochranu pred výkonom práva žalovaného 2/, uplatňovaného na základe dohody o pristúpení záväzku zo dňa 30.6.2009. Namietala, že súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal osobitosťami prípadu, na ktoré poukazovala, ktoré zakladajú neplatnosť predmetnej dohody o pristúpení k záväzku pre rozpor s dobrými mravmi a to, že žalovaný 1/ pristúpil ako fyzická osoba k záväzku spoločnosti s ručením obmedzeným, v ktorej vystupoval ako konateľ a spoločník disponujúci obchodným podielom vo výške 2.323,60 eur; pristúpil k záväzku vo výške 640.642,63 eur, ktorá niekoľkonásobne prevyšovala majetok v jeho výlučnom vlastníctve a tiež majetok v BSM žalovaného 1/ a žalobkyne; za uvedený záväzok sa do masy BSM nepremietlo žiadne aktívum; žalobkyňa o tomto právnom úkone nebola informovaná žalovaným 1/, ani žalovaným 2/, ani sa o ňom nedozvedela žiadnym iným spôsobom; dozvedela sa o existencii predmetnej dohody o pristúpení k záväzku až po tom, čo žalovaný 2/ začal vymáhať svoju splatnú pohľadávku od žalovaného 1/, a teda aj z majetku patriaceho do BSM; že žalovaný 2/ sa domáha odporovateľnosti darovacej zmluvy, ktorou uvedený majetok z BSM darovala svojej dcére a hrozí, že žalovaný 2/ bude uspokojovať svoju pohľadávku z majetku darovaného žalobkyňou svojej dcére, v dôsledku čoho môže dôjsť k zmareniu, resp. ohrozeniu zaopatrovacieho práva žalobkyne voči svojej dcére; a že žalobkyňa keďže nevedela o existencii predmetnej dohody, nemohla uplatniť výkon svojich práv na ochranu majetku v BSM, a to najmä včasným výkonom práva na zúženie rozsahu BSM, alebo práva na zrušenie BSM za trvania manželstva zo závažných dôvodov. Súd prvej inštancie sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s markantným rozdielom medzi sumou záväzku, ku ktorému žalovaný 1/ pristúpil a sumou jeho zákonného ručenia za výsledky podnikania spoločnosti BALIMA s.r.o.; s disproporciou v postavení žalobkyne, ktorá majetkom v BSM má zodpovedať za

záväzok vo výške 640.642,63 eur, pričom plnenie tohto záväzku nezávisí od žalobkyne, ani žalovaného 1/, ale od spoločnosti BALIMA s.r.o., ktorá bola väčšinovo ovládaná inými fyzickými osobami, ktoré zbavili žalovaného 1/ funkcie konateľa a znemožnili mu ovplyvňovať plnenie hlavného záväzku tejto spoločnosti; že žalobkyňa bola bez akejkoľvek svojej vedomosti daná do uvedenej situácie a bolo jej znemožnené, aby vykonala ochranu svojho majetku v BSM; že za záväzok smerujúci voči mase BSM v sume 640.642,63 eur sa nepremietlo do tejto masy BSM žiadne aktívum, žiaden prínos či už pre žalobkyňu, alebo žalovaného 1/; že žalovaný 2/ mal dostatočne zabezpečenú svoju pohľadávku majetkom hlavného dlžníka - BALIMA s.r.o. a žalovaný 2/ nedostatočne vykonával svoje práva voči hlavnému dlžníkovi, neuplatnil si všetky svoje práva, napr. nijako nespochybnil prevod hnuťelného majetku tejto spoločnosti v sume 416.375,- eur na spriaznené spoločnosti, ktorým sa znížila majetková podstata spoločnosti, z ktorej sa môže žalovaný 2/ uspokojiť. Žalovaný 2/ neuplatňoval ani svoje práva voči druhému konateľovi a spoločníkovi R.. W. F. a uvedený postup žalovaného 2/ nemožno považovať za výkon práva v súlade s dobrými mravmi. Napriek týmto skutočnostiam súd prvej inštancie považoval dohodu o pristúpení k záväzku za súladnú s dobrými mravmi, avšak nevysvetlil prečo; resp. prečo uvedené argumenty žalobkyne nemožno považovať za okolnosti výnimočné, opodstatňujúce použitie korektívu dobrých mravov v danej veci. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 27.10.2010 sp. zn. 32Cdo 2773/2009. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku poukázal na rímsku zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“, ale opomenul, že žalobkyňi bolo postupom žalovaného 1/ a žalovaného 2/ zamedzené akékoľvek bránenie jej práva a postup podľa uvedenej rímskej zásady. Okolnosti, za ktorých došlo k uzavretiu tejto dohody, znemožnili žalobkyňi vykonať akýkoľvek úkon, ktorým by ochránila svoj majetok v BSM, lebo nemala vedomosť, že podnikanie žalovaného 1/ môže mať dopad na majetok v BSM žalobkyne a žalovaného 1/ a pritom ide o dopad fatálny, predstavujúci záväzok v sume 640.642,63 eur. Situácia by bola iná, ak by žalovaný 1/ podnikal ako fyzická osoba - živnostník, ktorý ručí za záväzky z podnikania celým svojím majetkom, teda aj majetkom v BSM. Keďže žalovaný 1/ mal postavenie konateľa a spoločníka v spoločnosti s ručením obmedzeným, žalobkyňa sa ani pri známosti všetkých právnych predpisov SR nemohla dozvedieť, že žalovaný 1/ zodpovedá za záväzky spoločnosti v uvedenej výške. S týmito skutočnosťami sa súd prvej inštancie nezaoberal, nezohľadnil ani, ako bol predmetný úkon žalovaným 2/ prezentovaný pre žalovaného 1/, a ani to, že žalovaný 1/ a 2/ žalobkyňu neinformovali o existencii takéhoto právneho úkonu. Z pohľadu súdu žalobkyňa nenaplnila zásadu „práva patria bdelym“, avšak z ustáleného skutkového stavu vyplýva, že reálne ani nemohla vykonať žiadne úkony na ochranu majetku v BSM, lebo o potenciálnom riziku ani nevedela. Všeobecné odôvodnenie obsiahnuté v bode 65 odôvodnenia rozsudku považuje žalobkyňa za porušenie práva na spravodlivý proces, pretože súd nijako nevysvetlil, v čom vidí zásah do princípu právnej istoty u žalovaného 2/. Z ňou predložených listín vyplýva bežná prax finančných inštitúcií upovedomovať druhého z manželov o záväzkoch jedného z manželov, ktoré majú dopad na majetok v BSM. V danom prípade žalovaný 1/ pristúpil k záväzku, ktorý sa týkal podnikateľskej činnosti tretej osoby - BALIMA s.r.o. Je teda logické, že o tomto záväzku manžela žalobkyňa nemala prečo vedieť a bolo preukázané, že ani jeden zo žalovaných ju o tomto závažnom úkone neinformoval. Žalovaný 2/ nezisťoval u žalovaného 1/, či má uzavreté manželstvo, či má nejaký majetok v BSM, podľa výpovede žalovaného 1 mu pri podpise predmetnej dohody bolo povedané, že je to iba formálny dokument, ktorý banka potrebuje, aby poskytla úver spoločnosti, ale že k praktickej realizácii nikdy nedôjde, pretože majetok BALIMA s.r.o. dostatočne prevyšuje pohľadávku žalovaného 2/. Takýto postup žalovaného 2/ pri uzatváraní právneho úkonu nemožno považovať za postup v súlade s dobrými mravmi. Uvedené skutočnosti sú zásadné pre posúdenie platnosti právneho úkonu vzhľadom na dobré mravy, čo vyplýva aj z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 26/2010 zo dňa 8.12.2010. Na závery z toho nálezu vyplývajúce žalobkyňa poukazovala, súd prvej inštancie však v napadnutom rozsudku nijako nezodpovedal predmetné otázky. Namietala aj nesprávne právne posúdenie súdom prvej inštancie, keď odmietol aplikáciu korektívu dobrých mravov preto, že údajne žalobkyňa nedodržala zásadu „práva patria len bdelym“ ktorý právny záver je v rozpore so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie o tom, že o existencii dohody o pristúpení k záväzku sa dozvedela až po tom, čo exekútor v roku 2012 začal vymáhať pohľadávku žalovaného 2/ aj z majetku patriaceho do BSM, a teda logicky nemohla skôr vykonať žiaden úkon na ochranu svojich práv. Nesprávne právne posúdenie spočíva aj v tom, že súd prvej inštancie považoval dohodu o pristúpení k záväzku zo dňa 30.6.2009 za súladnú s dobrými mravmi, ale ako dôvody pre tento záver uviedol skutočnosti, ktoré nevyplývajú z platnej právnej úpravy a judikatúry súdov. Ak súd dospel k záveru, že dohoda o pristúpení k záväzku zo dňa 30.6.2009 je právny úkon v zákonom dovolený, následne mal posúdiť osobitosti prípadu, či pre rozpor s dobrými mravmi nie je neplatný. Toto posúdenie v odôvodnení absentuje, a preto právne posúdenie je neúplné a nesprávne. Ďalej namietala, že súd absolutizoval záver, že korektív dobrých

mravov nesmie neprimerane oslabovať subjektívne práva účastníkov vyplývajúce z právnych noriem, avšak sudy v právnej praxi bežne s ohľadom na korektív dobrých mravov modifikujú výšku dojednaných úrokov za poskytnutie peňažnej pôžičky a teda zasahujú svojou rozhodovacou činnosťou do práva veriteľa na uplatnenie úroku z omeškania, pokiaľ jeho výška je v rozpore s dobrými mravmi. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012 sp. zn. 5Cdo 26/2011 a uviedol, že v prejednávanej veci bolo preukázané, že pokiaľ by žalovaný 1/ nepristúpil k záväzku spoločnosti BALIMA s.r.o. tak by tejto spoločnosti nebol poskytnutý úver od žalovaného 2/.

3. Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedol, že s jej odvolaním súhlasí a navrhol jej odvolaniu vyhovieť. Žalobkyňa by podľa jeho názoru ako jeho manželka nemala znášať následky z právnych úkonov, o ktorých nevedela, najmä z predmetnej dohody, ktorú podpísal pre potreby banky - žalovaného 2/. Zotrvával na svojich tvrdeniach uvedených v konaní pred súdom prvej inštancie a poukázal na okolnosti podpisu predmetnej dohody, najmä postup žalovaného 2/, ktorý ako ekonomicky silný subjekt im predložil listiny, ktoré mali byť podpísané, alebo by došlo k odmietnutiu celého obchodu, teda by nebol uzavretý žiaden dodatok k úverovej zmluve.

4. Žalovaný 2/ vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a zaviazat' žalobkyňu na náhradu trov odvolacieho konania žalovanému 2/ v rozsahu 100%. Podľa jeho názoru sa rozhodnutie súdu prvej inštancie zakladá na správnom právnom posúdení veci a v odôvodnení riadne a výstižne popísal všetky rozhodujúce skutkové okolnosti, podstatné hľadiská obrany žalovaného 2/ a jasne vysvetlil nedôvodnosť žalobných dôvodov z hľadiska aplikovateľných právnych noriem. Považoval za nedôvodnú námietku nedostatočného vysporiadania sa s argumentmi žalobkyne súdom prvej inštancie, čím malo dôjsť k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Poukázal na to, že podľa ustálenej súdnej praxe súd nemusí dať odpovede na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. V tejto súvislosti poukázal na judikatúru Ústavného súdu SR. Zdôraznil, že kľúčovým dôvodom žaloby žalobkyne je jej domnienka, že dohoda o pristúpení k záväzku zo dňa 30.6.2009 vyžadovala pre svoju platnosť jej súhlas ako manželky žalovaného 1/. Predniesla tvrdenia o rôznorodých skutočnostiach, ktoré mali byť údajne reflektované pri uzavretí predmetnej dohody, vo svojom súhrne však mali podľa názoru žalobkyne vyústiť do povinnosti banky informovať ju o zámere jej uzavretia a vyžiadať si jej súhlas. S týmto aspektom sa súd prvej inštancie dostatočne zaoberal a zdôvodnil, prečo ho nemožno spájať s účinkami presadzovanými žalobkyňou a nebolo už preto jeho povinnosťou osobitne objasňovať, prečo je každý jeden žalobný dôvod neopodstatnený, aj keby nevedel o žalobkyňou tvrdenej nutnosti jej súhlasu. Ustanovenie § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka predstavuje totiž komplexnú a vyčerpávajúcu úpravu participácie druhého manžela na právnych úkonoch vykonávaných len jedným z manželov. Vymedzuje jednak sféru ekonomicko-právnych situácií, v ktorých súhlas druhého manžela nie je potrebný, jednak dôsledky spojené s absenciou súhlasu tam, kde bol potrebný, pričom v spojení s § 40a Občianskeho zákonníka sa dôsledne presadzuje koncepcia relatívnej neplatnosti právneho úkonu. Keďže je táto regulácia výsledkom zákonodarnej činnosti, je vylúčené podrobovať ju testu súladnosti s dobrými mravmi. Poukázal na to, že žalobkyňa nevyvodzuje domnienku o údajnej neplatnosti dohody o pristúpení k záväzku z jej obsahu, alebo účelu, ako vyžaduje ust. § 39 Občianskeho zákonníka, ale výlučne z „predzmluvnej“ okolnosti, že ju žalovaný 2/ neinformoval o jej pripravovanom uzavretí a nevyžiadal si jej súhlas. Správne však súd prvej inštancie konštatoval, že toto nebolo jeho povinnosťou, takže presadzovať iný záver by znamenalo založiť rozpor s ústavnými imperatívmi podľa čl. II ods. 2 a čl. XIII ods. 1 písm. a) Ústavy SR. Ku konfrontácii okolností prípadu s korektívom dobrých mravov podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka uviedol, že ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemá vlastnú priamu normotvornú platnosť a na jeho základe nemožno konštituovať dosiaľ neexistujúce práva ani povinnosti, ktorým by tu bola informačná povinnosť voči žalobkyňi, resp. povinnosť vyžiadať si jej súhlas (napr. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 528/99 zo dňa 28.8.2001, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 49/1996 zo dňa 1.7.1997). Ak teda súd prvej inštancie zistil, že v prípade napadnutej dohody o pristúpení k záväzku nejde o záležitosť týkajúcu sa spoločných vecí manželov v zmysle § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a teda na ňu nebol potrebný súhlas druhého manžela, nezaťažil spor žiadnou vadou, ak sa už ďalej nezaoberal špecifickými okolnosťami tvrdenými žalobkyňou, pretože tie nie sú spôsobilé viesť k záveru o povinnosti banky vyžiadať si taký súhlas. Jeho rozhodnutie je v danom ohľade zákonné a zodpovedajúce ustálenej rozhodovacej praxi, vrátane najvyšších súdnych autorít (najmä rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 234/2010 zo dňa 29.6.2011).

5. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného 2/ nesúhlasila s jeho tvrdením o dostatočnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku a namietala, že z odôvodnenia rozhodnutia sa strana má dozvedieť o dôvodoch prijatia, či odmietnutia jej argumentu; samotné konštatovanie, že uplatnený argument je irelevantný, je nedostatočné, ale musí byť z odôvodnenia zrejmé, prečo súd považuje daný argument za irelevantný. Ďalej zotrvala na svojich námietkach a tvrdeniach uvedených vo svojom odvolaní.

6. Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného 2/ uviedol, že nesúhlasí s tvrdeniami žalovaného 2/ a zotrval na svojich predchádzajúcich vyjadreniach a opätovne žiadal vyhovieť odvolaniu žalobkyne.

7. Vo vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne žalovaný 1/ zotrval na svojich tvrdeniach uvedených v predchádzajúcich podaniach, ako aj v konaní pred súdom prvej inštancie a uviedol, že žalovaný 2/ bol oprávnený si vymáhať svoje nároky aj od poisťovateľa, čo potvrdzujú aj výpisy z notárskeho centrálného registra záložných práv predložené v súdnom spise a namietal, že do registra nebola zapísaná zmluva o pristúpení záväzkov.

8. Žalovaný 2/ vo svojom ďalšom vyjadrení poukázal na závery uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo 27/2017 zo dňa 27.5.2020, ktorým sa nielen opätovne prihlásil k dlhoročnej tradícii riešenia otázky platnosti právneho úkonu, ktorý sa netýka spoločných vecí v rámci BSM, ale odmietol aj mechanické preberanie záverov nálezov Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 26/2010 zo dňa 8.12.2020, ktorým argumentovala žalobkyňa. Uviedol, že identické závery boli sformulované aj neskorším uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/263/2019 zo dňa 23.9.2020, ktoré navyše akcentovalo, že v predmetnej právnej otázke sa už v minulosti kreovala ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít, ku ktorej sa aj v súčasnosti Najvyšší súd konštantne hlási a nevidí dôvod sa od nej akokoľvek odchyľovať v prospech záveru o neplatnosti právneho úkonu učeného bez súhlasu druhého manžela. Napadnutý rozsudok je preto správny a zákonný v riešení predmetnej právnej otázky v okolnostiach konkrétneho prípadu a je aj žiaducou realizáciou ústavného imperatívu právnej istoty, súčasťou ktorého je okrem iného požiadavka, aby sa na určitú relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dávala rovnaká odpoveď. Žalobkyňa neprodukovala žiaden presvedčivý argument, prečo by mal byť potrebný odklon od ustálenej rozhodovacej praxe; naopak, z jej podaní a vyjadrení je zrejmé, že iba nesúhlasí s tým, aby na ňu dopadali účinky ustanovenia § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z ustálenej judikatúry však vyplýva, že ide o zákonný dôsledok existencie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktorý nemôže byť negovaný poukazom na „ochranu spoločného majetku“.

9. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti a v medziach uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.), dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

10. V prejednávanej veci súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, potrebnom na zistenie skutočnosti rozhodujúcich pred posúdenie dôvodnosti žaloby žalobkyne, ktorou sa domáhala určenia absolútnej neplatnosti dohody o pristúpení k záväzku zo dňa 30.6.2009 uzavretej medzi žalovaným 1/ a žalovaným 2/ pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka. Vykonalé dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov a na zistený skutkový stav aplikoval príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré aj správne vyložil. Svoje zistenia a závery, pre ktoré žalobe nevyhoveli, aj riadne odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 C.s.p., keď uviedol dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých založil rozhodnutie po stránke skutkovej ako aj po právnej stránke a vysporiadal sa so všetkými skutočnosťami rozhodujúcimi pre právne posúdenie veci.

11. Žalobkyňa sa v konaní domáhala určenia neplatnosti Dohody o pristúpení k záväzku zo dňa 30.6.2009, ktorou sa jej manžel - žalovaný 1/ dohodol so žalovaným 2/ ako veriteľom na pristúpení žalovaného 1/ ako pristupujúceho dlžníka k záväzku pôvodného dlžníka, ktorým bola spoločnosť BALIMA spol. s r.o. Trebišov, zaplatiť pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o úvere, na základe čoho sa žalovaný 1/ ako pristupujúci dlžník stal ďalším dlžníkom zo zmluvy o úvere popri pôvodnom dlžníkovi a obaja dlžníci sa zaviazali voči veriteľovi zaplatiť pohľadávku spoločne a nerozdielne. Určenia neplatnosti tejto dohody sa žalobkyňa ako manželka pristupujúceho dlžníka - žalovaného 1/ nedomáhala podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, upravujúceho neplatnosť právneho úkonu z dôvodu absencie potrebného súhlasu oboch manželov, ale svoj uplatnený nárok odôvodnila absolútnou neplatnosťou predmetnej dohody pre jej rozpor s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka, spočívajúci v osobitných okolnostiach prípadu, a to, že žalovaný 1/ ako fyzická osoba pristúpil

k záväzku spoločnosti s ručením obmedzeným, v ktorej vystupoval ako konateľ a spoločník disponujúci obchodným podielom vo výške 2.323,60 eur; pristúpil k záväzku v sume 640.642,63 eur, ktorá niekoľkonásobne prevyšovala majetok v jeho výlučnom vlastníctve a tiež v BSM žalovaného 1/ a žalobkyne; za tento záväzok sa do masy BSM nepremietlo žiadne aktívum, v dôsledku čoho bola žalobkyňa vystavená riziku povinnosti uhradiť s manželom tento záväzok, proti ktorému nepoživala žiadne benefity; o tomto právnom úkone nebola informovaná žalovaným 1/, ani žalovaným 2/, ani iným spôsobom sa o ňom nedozvedela; o existencii predmetnej dohody sa dozvedela až po tom, čo žalovaný 2/ začal vymáhať svoju splatnú pohľadávku od žalovaného 1/, a teda aj z majetku patriaceho do BSM; že môže dôjsť k zmareniu, resp. ohrozeniu zaopatrovacieho práva žalobkyne voči jej dcére, keď majetok z BSM svojej dcére darovala a žalovaný 2/ sa domáha odporovateľnosti darovacej zmluvy; keďže o existencii predmetnej dohody nevedela, nemohla uplatniť výkon svojich práv na ochranu majetku v BSM, a to najmä včasným výkonom práva na zúženie rozsahu BSM, alebo práva na zrušenie BSM za trvania manželstva zo závažných dôvodov.

12. Súd prvej inštancie uviedol podstatnú časť argumentácie žalobkyne, týkajúcej sa ňou uvedených skutočností, v odôvodnení napadnutého rozsudku, z ktorého tiež vyplýva, že pri posudzovaní dôvodnosti ňou uplatneného nároku vychádzal z ustanovenia § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z ktorého výslovne vyplýva právo veriteľa jedného z manželov uspokojiť svoju pohľadávku aj z vecí patriacich do BSM a zároveň povinnosť manžela, ktorý nie je dlžníkom veriteľa, strpieť uspokojenie pohľadávky veriteľa aj týmto spôsobom.

S prihliadnutím na uvedené právo žalovaného 2/ ako veriteľa, vyplývajúce zo zákona, ako aj účel uvedeného ustanovenia, ktorým je ochrana tretích osôb pri uspokojovaní majetkových práv, posudzoval aj žalobkyňou tvrdený rozpor predmetnej dohody s dobrými mravmi, keď konštatoval, že tento zakladajú v zmysle súdnej praxe len výnimočné situácie, kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov, či uspokojenie iných potrieb, kedy hlavná, alebo aspoň prevažujúca motivácia je úmysel poškodiť, či znevýhodniť povinnú stranu (tzv. šikanózný výkon práva), prípadne kedy je zrejme, že výkon práva vedie k neprijateľným dôsledkom prejavujúcim sa ako vo vzťahu medzi účastníkmi konania, tak na postavení niektorého z nich navonok. Z uvedeného je zrejme, že na základe týchto záverov žiadnu zo žalobkyňou tvrdených osobitných okolností prípadu nepovažoval za zakladajúcu rozpor s dobrými mravmi intenzitou jej výnimočnosti, prípadne z nej vyplývajúcim úmyslom veriteľa výkonom práva vyplývajúceho mu zo zákona poškodiť, či znevýhodniť povinnú osobu. Uvedené odôvodnenie považuje odvolací súd za dostatočné, pretože nebolo by účelné opakovanie týchto dôvodov vo vzťahu ku každej žalobkyňou tvrdenej okolnosti, keď z odôvodnenia je dostatočne zrejme, že tieto dôvody súd prvej inštancie považoval za zásadné a rozhodujúce pri posudzovaní všetkých okolností z hľadiska ich osobitosti. Odôvodnenie napadnutého rozsudku je v súlade aj s ustálenou súdnou praxou, podľa ktorej súd v odôvodnení rozhodnutia nemusí odpovedať na všetky otázky uvedené stranou sporu a nemusí ani pri objasňovaní skutkového a právneho základu rozhodnutia zachádzať do všetkých detailov uvádzaných stranami, ale musí odpovedať na otázky, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie. Odvolací súd preto posúdil ako nedôvodné námietky žalobkyne, týkajúce sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a nevysporiadania sa súdu s jej argumentáciou.

13. Žalobkyňa vo svojom odvolaní v súvislosti so zásadou „práva patria bdelym“, na ktorú poukázal súd prvej inštancie, namietala, že postupom žalovaných 1/ a 2/ jej bolo zamedzené akokoľvek brániť svoje práva a postupovať podľa tejto zásady, keď žalovaný 1/ pristúpil k záväzku tretej osoby, a to spoločnosti BALIMA s.r.o., a teda o tomto nemohla vedieť; žalovaní 1/ a 2/ ju neinformovali o takomto závažnom úkone, žalovaný 2/ nijako nezisťoval u žalovaného 1/, či má tento uzavreté manželstvo a či má majetok v BSM, pričom poukázala na prax finančných inštitúcií upovedomovať druhého z manželov o záväzkoch jedného z manželov, ktoré majú dopad na majetok v BSM, vyplývajúcu z ňou predložených listinných dôkazov. Poukázala ďalej na to, že žalovaný 1/ nepodnikal ako fyzická osoba, živnostník, ktorý ručí za záväzky z podnikania celým svojím majetkom, ale mal postavenie konateľa a spoločníka v spoločnosti s ručením obmedzeným, a preto nemohla vedieť, že zodpovedá za záväzky spoločnosti BALIMA vo výške 640.642,63 eur a s poukazom a náleží Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 26/2010 zo dňa 8.12.2010 namietala, že ide o zásadné skutočnosti pre posúdenie platného úkonu vzhľadom na dobré mravy. Neinformovanosť žalobkyne o tomto právnom úkone podľa názoru odvolacieho súdu nebola spôsobená žiadnym takým postupom žalovaného 2/, ktorý by bolo možné považovať za odporujúci dobrým mravom v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď tento rozpor nemožno vyvodzovať len zo skutočností, že iné finančné inštitúcie majú inú prax, na ktorú poukázala žalobkyňa. Nesporné je, že žalovaný 2/ nemal takúto povinnosť a len samotné nevykonanie určitého úkonu, v danom prípade informovanie žalobkyne, nad rámec zákonnej, prípadne zmluvnej povinnosti, nie je konaním v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný 1/ tvrdil, že nikto od neho nežiadal

súhlas manželky, ani ho neupovedomil, že by mal na existenciu takejto dohody manželku upozorniť, avšak z jeho vyjadrení je zrejmé, že sám mal vedomosť o tom, že v minulosti s manželkou spolu podpisovali úver a taktiež manželka pristúpila k záväzku v zmluve o stavebnom úvere a pokiaľ napriek tomu žalobkyňa ako manželku o tomto právnom úkone nepovažovala za potrebné informovať, nemožno takýto postup vyžadovať z hľadiska dobrých mravov od jeho veriteľa, ktorý sa oprávnené mohol domnievať, že pokiaľ pristupujúci dlžník má manželku, tak bude informovaná o tomto právnom úkone svojím manželom. Žalobkyňa, i keď o tomto právnom úkone nebola informovaná, je zo zákona povinná strieť uspokojenie pohľadávky veriteľa žalovaného 1/ ako jej manžela aj z majetku patriaceho do BSM, čo je žalovaným dôsledkom existencie BSM, a teda žalovanému 2/ ako veriteľovi zo zákona vyplýva právo na uspokojenie jeho pohľadávky aj týmto spôsobom. Žalobkyňa ďalej namietala, že došlo k extrémnemu zásahu do jej práva na ochranu majetku v BSM, a to vzhľadom na výšku záväzku, ku ktorému žalovaný 1/ pristúpil, ako aj vzhľadom na to, že nenadobudli žiadne aktívum a je ohrozené aj jej zaopatrovacie právo voči svojej dcére. Skutočnosť, že za predmetný záväzok žalovaného 1/ sa do masy BSM nepremietlo žiadne aktívum, vyplýva zo samotnej podstaty dohody o pristúpení k záväzku, ktorá je bezodplatným právnym úkonom, rovnako ako napr. ručiteľský záväzok, pričom k prevzatíu takéhoto záväzku jedným z manželov môže dôjsť aj v prípade, ak nevykonáva podnikateľskú činnosť žiadnym spôsobom a vzhľadom na charakter tohto právneho úkonu nespôsobuje samotná skutočnosť nenadobudnutia žiadneho benefitu rozpor s dobrými mravmi. Žalobkyňou tvrdené jej zaopatrovacie právo voči jej dcére, vzhľadom na jej zákonnú povinnosť strieť uspokojenie pohľadávky veriteľa jej manžela aj z majetku patriaceho do BSM, nemožno uprednostňovať pred právom veriteľa na uspokojenie jeho pohľadávky. Okrem toho pre posúdenie právneho úkonu z hľadiska súladu s dobrými mravmi sú rozhodujúce okolnosti, za ktorých došlo k jeho uzavretiu a nemožno preto prihliadať na skutočnosti, ktoré nastali až po jeho uzavretí, t.j. v danom prípade darovaciu zmluvu zo dňa 20.01.2012, ale aj tvrdenia žalobkyne, že žalovaný 2/ nevykonáva dostatočne svoje práva proti hlavnému dlžníkovi a ďalšiemu konateľovi spoločnosti.

14. V náleze Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 26/2010 zo dňa 8.12.2010, na ktorý poukázala žalobkyňa, ústavný súd s poukazom na obmedzené ručenie spoločníka za záväzky spoločnosti s ručením obmedzeným len do výšky svojho nesplateného vkladu zapísaného v obchodnom registri konštatoval okrem iného, že "sa javí ako odporujúce dobrým mravom, keď spoločník (fyzická osoba) bez súhlasu svojho manžela (manželky) dohodou s veriteľom pristúpi k záväzku spoločnosti (v sume 1.115.735,40 Sk s príslušenstvom), a teda sa stane spoločným a nerozdielnym spoločníkom popri spoločnosti, pričom predpokladaným cieľom tohto konania je vytvoriť možnosť exekučného uspokojenia predmetnej pohľadávky z vecí patriacich do BSM, keďže ani spoločnosť, a ani pristupujúci dlžník nie sú reálne schopní korelujúci záväzok splniť a nemajú ani vo výlučnom vlastníctve relevantný majetok postihnuteľný exekúciou." Z okolností zistených v prejednávanej veci však podľa názoru odvolacieho súdu nevyplyva, že predpokladaným cieľom uzavretia dohody o pristúpení žalovaného 1/ k záväzku spoločnosti BALIMA s.r.o. Trebišov by bolo vytvorenie možnosti uspokojenia pohľadávky veriteľa z vecí patriacich do BSM, keď podľa tvrdení žalovaného 1/ prezentovaných pred súdom prvej inštancie dohodu o pristúpení k záväzku podpísal, lebo ju nebolo možné vyňať z dodatku ku kontokorentnému úveru a vychádzal pri podpise tejto dohody z toho, že spoločnosť BALIMA s.r.o. má dostatok majetku na uspokojenie úveru a spoliehal sa, že banka v prípade nesplatenia celého úveru, alebo jeho časti, sa vyrovná zo zabezpečeného majetku BALIMA s.r.o., a to aj vzhľadom na znalecký posudok na nehnuteľnosti a registráciu záložného práva k hnutelným veciam spoločnosti na základe záložnej zmluvy. Majetok spoločnosti k dátumu splatnosti úveru a výšky úveru dostatočne prevyšoval hodnotu splatnej pohľadávky SLSP a.s. Z týchto okolností existujúcich v čase uzavretia predmetnej dohody, i keď jej účelom bolo zabezpečenie pohľadávky veriteľa, nevyplyva, že jej predpokladaným cieľom by bolo vytvorenie možnosti uspokojenia pohľadávky veriteľa z vecí patriacich do BSM žalovaného 1/ a jeho manželky.

15. Žalobkyňa namietala, že predmetnou dohodou došlo k extrémnemu zásahu do jej práva na ochranu majetku v BSM, a to vzhľadom na výšku záväzku, ku ktorému žalovaný 1/ pristúpil a v dôsledku toho, že o tomto právnom úkone nemala vedomosť, nemohla včas vykonať žiadne úkony na jeho ochranu, na ktoré skutočnosti je potrebné v zmysle uvedeného nálezu ústavného súdu potrebné prihliadnuť. Odvolací súd považuje za potrebné poukázať na to, že v uvedenom náleze sa ústavný súd zaoberal interpretáciou obsahu normatívneho textu "vybavovanie vecí týkajúcich sa spoločných vecí" a otázkou, či dohoda o pristúpení k záväzku sa týka, alebo netýka spoločných vecí, a či je preto vyňatá z aplikácie § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď konštatoval, že v danej veci nešlo o spor, či ide o bežnú alebo ostatnú vec, ale o to, či dohoda o pristúpení k dlhu sa vôbec týka spoločných vecí. V tejto súvislosti konštatoval, že najvyšší súd odmietol odklon od doterajšej judikatúry

a mal posúdiť právny úkon cez prizmu dobrých mravov, pričom poukázal na okolnosti daného prípadu, spočívajúce v konečnom dôsledku v tom, že predpokladaným účelom dohody o pristúpení k záväzku spoločnosti bolo vytvorenie možnosti uspokojenia pohľadávky z vecí patriacich do BSM. V prejednávanej veci sa však žalobkyňa nedomáhala určenia neplatnosti tejto dohody podľa § 145 Občianskeho zákonníka, ale s poukazom na závery ústavného súdu o potrebe posúdenia tohto právneho úkonu aj cez prizmu dobrých mravov, domáhala sa určenia absolútnej neplatnosti tejto dohody pre jej rozpor s dobrými mravmi spočívajúci aj v ďalších okolnostiach. Odvolací súd dospel k záveru, že rozpor právneho úkonu s dobrými mravmi je však potrebné posudzovať vo vzťahu ku všetkým dotknutým subjektom a nemožno ho vyvodzovať len zo samotnej výšky záväzku, ku ktorému žalovaný 1/ pristúpil, ani zo samotného rozdielu medzi sumou zákonného ručenia žalovaným 1/ a sumou záväzku, ku ktorému pristúpil, a to vzhľadom na to, že zo zistených okolností prejednávanej veci nevyplývalo, že spoločnosť BALIMA s.r.o. by nebola schopná reálne predmetný záväzok splniť alebo by nemala majetok, z ktorého by mohol byť veriteľ uspokojený. Je potrebné prihliadnúť aj na to, či žalobkyňa prejavila snahu eliminovať nepriaznivé dopady tejto dohody na ňu, a to zúžením rozsahu alebo zánikom a vyporiadaním BSM, či už dohodou, súdnym rozhodnutím, alebo fikciou vyporiadania podľa § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Týmto by sa aj podľa názoru Najvyššieho súdu SR, uvedeného v uznesení sp. zn. 1Cdo 27/2017 z 27. mája 2020 „Účinky ručiteľského vyhlásenia jedného z manželov sa tak nemuseli prejavovať vo sfére spoločných vecí, resp. vo sfére majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, prevzatý záväzok by nevedol k likvidácii spoločného majetku a súčasne by sa docielila spravodlivá rovnováha pri kolízii práv, a to práva žalobkyne ako subjektu, ktorý neprevzal záväzok voči veriteľovi, ktorý by sa mohol v exekučnom konaní domáhať uspokojenia svojej pohľadávky aj z majetku patriaceho do BSM a práva veriteľa na uspokojenie pohľadávky zabezpečenej ručením.“ V uvedenej veci, predmetom ktorej bolo posúdenie neplatnosti vyhlásenia ručiteľa zo dňa 7.6.2006 za dlžníka - spoločnosti s ručením obmedzeným, najvyšší súd poukázal na to, „že žalobkyňa a žalovaný 1/ svoje BSM zrušili v roku 2009, a keďže toto už netrvá, nie je možné v súlade s § 147 Občianskeho zákonníka pohľadávku veriteľa len z jedného z manželov, ktorá vznikla za trvania manželstva, pri výkone rozhodnutia uspokojiť z majetku patriaceho do BSM. V súčasnej dobe totiž platí, že ak nedošlo k dohode o vyporiadaní BSM po troch rokoch platí, pokiaľ ide o hnutelné veci, že sa manželia vyporiadali podľa stavu v akom každý z nich veci v BSM pre svoju potrebu, svojej rodiny a domácnosti výlučne ako vlastníci používa, v ostatných platí, že sú v podielovom spoluvlastníctve.“ Žalobkyňa tvrdila, že o predmetnej dohode sa dozvedela až na základe exekúcie vedenej súdnym exekútorom JUDr. Petrom Molnárom pod sp. zn. S. a predložila upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie zo dňa 29.4.2013. Z rozsudku Okresného súdu v Trebišove sp. zn. 13C/81/2012, ktorý priložila k návrhu na prerušenie konania, ako aj z výpovede žalovaného 1/ v prejednávanej veci vyplýva, že darovacia zmluva, ktorou na dcéru previedli rozsiahly nehnuteľný majetok bola uzavretá už 20.1.2012 a žalobkyňa vo svojej výpovedi v konaní o určenie neúčinnosti tejto darovacej zmluvy uviedla, že manžel sa jej zdôveril o problémoch v obchodnej spoločnosti, o začatí trestného stíhania voči ďalšiemu spoločníkovi, veľkých nezrovnalostiach v spoločnosti a jeho obavách, pre ktoré uvažoval o odchode do zahraničia, už koncom roka 2010, na základe čoho sa rozhodli už začiatkom roka 2011 uzavrieť zmluvu o budúcej darovacej zmluve s dcérou, aby uchránili spoločný majetok. Pokiaľ teda aj nemala vedomosť o konkrétnej dohode o pristúpení žalovaného 1 k záväzku spoločnosti a o výške tohto záväzku, mala už koncom roka 2010 vedomosť o závažných skutočnostiach, na základe ktorých so žalovaným 1/ v záujme ochrániť majetok patriaci do ich BSM, darovali tento majetok ich dcére. Vo výpovedi v konaní o neúčinnosť darovacej zmluvy tiež uviedla, že podala návrh na zrušenie BSM v septembri 2012, ktorému súd vyhovel, avšak k vyporiadaniu nedošlo, pretože už nemali žiaden spoločný majetok. Nedôvodne preto namieta, že až do začatia exekúcie v roku 2012 nemohla vykonať žiaden úkon na ochranu svojich práv a preto z nesprávneho právneho posúdenia veci vychádza záver súdu prvej inštancie, že nedodrжала zásadu „práva patria len bdelým“.

16. Najvyšší súd SR vo svojich uzneseniach sp. zn. 1Cdo 27/2017 z 27.6.2020 a sp. zn. 8Cdo/263/2019 z 23.9.2020 k ust. § 147 Občianskeho zákonníka uviedol, že „nepriaznivé dopady vyplývajúce z tohto ustanovenia pre toho manžela, voči ktorému veriteľ nemá pohľadávku, sú dôsledkom existencie bezpodielového spoluvlastníctva, s ktorým je spätá nutnosť vzájomného zdieľania majetkového osudu manželov do doby, pokiaľ ich bezpodielové spoluvlastníctvo trvá. Vzhľadom na konštrukciu, vznik a rozsah bezpodielového spoluvlastníctva manželov možno eliminovanie týchto nepriaznivých dopadov riešiť len zmenou rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva, alebo jeho zánikom.“ Ďalej v uvedených rozhodnutiach uviedol, že „Názor zaujatý v rozhodnutí Ústavného súdu SR vo veci sp. zn. I. ÚS 26/2010 v rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu až na jednu výnimku (rozhodnutie sp. zn. 6Cdo 88/2011 výraznejšie sa nepresadil), (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 23. apríla 2020 sp.

zn. 5Cdo 148/2017). Súčasná platná právna úprava pripúšťa, že ktorýkoľvek z manželov je oprávnený v sfére mimo spoločných vecí prevziať na seba samostatné záväzky, t.j. zaväzovať sa v rámci občiansko-právnych, alebo obchodno-právnych vzťahov, a to bez toho, aby takéto právne úkony bolo možné považovať za relatívne neplatné a tiež pre prípad nedobrovoľného splnenia samostatného záväzku jedného z manželov možnosť uspokojenia i z majetku patriaceho do BSM, ku ktorému má druhý manžel ideálny podiel, a to v závislosti od skutočnosti, či výlučný majetok dlžníka bude postačujúci pre uspokojenie veriteľa. Ak právna úprava vo svojej podstate je neznesiteľná, nemožno sa od nej odkláňať len preto, že v istej oblasti vyvoláva nespravodlivosť. Úprava bezpodielového spoluvlastníctva manželov obsiahnutá v § 143 a nasl. Občianskeho zákonníka z hľadiska účelu zákona nesmeruje k ochrane spoločného majetku pred sekundárnymi dopadmi úkonov jedného z manželov. Inak by zákonodarca nemohol v § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka zakotviť možnosť, aby sa pohľadávka veriteľa len jedného z manželov mohla pri výkone rozhodnutia uspokojiť z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov; ak by snaha o ochranu spoločného majetku napr. aj z dôvodu extrémnej nespravodlivosti existovala § 147 ods. 1 by ju znehoval. Inak povedané, ust. § 147 Občianskeho zákonníka priamo pamätá aj na pohľadávky len proti jednému z manželov a pre tento prípad pripúšťa ich uspokojenie aj zo spoločného majetku." V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné poukázať aj na závažný dôsledok, vyplývajúci v prípade určenia neplatnosti dohody o pristúpení k záväzku pre veriteľa, spočívajúci v tom, že stratí možnosť uspokojenia jeho pohľadávky nielen z majetku v BSM dlžníka a jeho manželky, ale aj z prípadného výlučného majetku dlžníka.

17. Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že obsah odvolania žalobkyne nie je spôsobilý spochybníť správnosť záverov rozsudku súdu prvej inštancie, z hľadiska odvolacích dôvodov výslovne v ňom uvedených, pričom ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti, alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu, alebo by spochybnili správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie.

18. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

19. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovaný 2/, ktorý mal úspech v odvolacom konaní, má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobkyni v celom rozsahu a žalovanému 1/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože mu v odvolacom konaní trovy nevznikli.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).